

Жанна ЛАВРЕНТЬЄВА, головний спеціаліст експертної групи
з питань рівня життя та соціальних стандартів
Міністерства соціальної політики України

ХТО НЕ ПРОВОДИТЬ ІНДЕКСАЦІЮ В СІЧНІ 2019 РОКУ

Акценти статті:

- визначення сум індексації на підставі обчислених ІСЦ, які слід застосовувати в січні 2019 року;
- індексація заробітної плати працівників за ЄТС в умовах підвищення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го тарифного розряду (далі – т. р.);
- індексація зарплати голів місцевих держадміністрацій та їх заступників і робітників, зайнятих обслуговуванням органів держави і місцевого самоврядування;
- нюанси індексації стипендій.

За якими правилами здійснюється індексація грошових доходів громадян

Порядок проведення індексації грошових доходів населення затверджено постановою КМУ від 17.07.03 р. № 1078 (далі – Порядок № 1078).

Індексація нараховується в разі, якщо величина індексу споживчих цін (далі – ІСЦ), обчисленого наростаючим підсумком, перевищить поріг індексації, установлений у розмірі 103 %.

Індексації підлягають грошові доходи в межах прожиткового мінімуму (далі – ПМ), установленого для працездатних осіб. Розміри ПМ на 2019 рік визначено ст. 7 Закону від 23.11.18 р. № 2629-VIII «Про Державний бюджет України на 2019 рік».

Зокрема, ПМ для працездатних осіб з 1 січня 2019 року становить 1 921 грн., з 1 липня – 2 007 грн., з 1 грудня – 2 102 грн.

У разі підвищення тарифних ставок (окладів) значення ІСЦ у місяці, в якому відбувається підвищення, приймається за 1 або 100 %.

Обчислення ІСЦ для проведення подальшої індексації здійснюється з місяця, що настає за місяцем підвищення зазначених грошових доходів населення.

Сума індексації в місяці підвищення тарифних ставок (окладів) не нараховується, якщо розмір підвищення грошового доходу перевищує суму індексації, що склалась у місяці підвищення доходу.

Якщо розмір підвищення грошового доходу не перевищує суми індексації, що склалась у місяці підвищення доходу, сума індексації в цьому місяці визначається з урахуванням розміру підвищення доходу і розраховується як різниця між сумою індексації та розміром підвищення доходу.

У разі зростання зарплати за рахунок інших її складових без підвищення тарифних ставок (окладів) сума індексації не зменшується на розмір підвищення зарплати. Якщо відбувається підвищення тарифної ставки (окладу), то в місяці підвищення враховуються всі складові зарплати, які не мають разового характеру.

Сума індексації визначається як результат множення доходу, що підлягає індексації, на величину приросту споживчих цін, поділений на 100.

Обчислення суми індексації в січні 2019 року

Для проведення в січні 2019 року індексації грошових доходів слід застосовувати індекси, наведені в таблиці:

«Базові» місяці	Приріст ІСЦ для проведення індексації, %		Сума (ПМ для праце- здатних осіб – 1 921 грн. х х ІСЦ : 100)
	2018 рік	2019 рік	
	Грудень	Січень	
1	2	3	4
2017 рік			
Січень	18,5	22,2	426,46
Лютий	19,5	19,5	374,6
Березень	15,3	18,9	363,07
Квітень	14,3	17,9	343,86
Травень	14,8	14,8	284,31
Червень	11,1	14,5	278,55
Липень	10,9	14,3	274,7
Серпень	11,0	14,4	276,62
Вересень	10,7	10,7	205,55
Жовтень	7,5	10,9	209,39
Листопад	6,6	9,9	190,18
Грудень	7,3	7,3	140,23
2018 рік			
Січень	4,0	7,2	138,31
Лютий	3,1	6,3	121,02
Березень	3,7	3,7	71,08
Квітень	–	4,3	82,6
Травень	–	4,3	82,6
Червень	–	4,3	82,6
Липень	3,6	3,6	69,16
Серпень	3,6	3,6	69,16
Вересень	–	3,1	59,55
Жовтень – грудень	–	–	–
2019 рік			
Січень	–	–	–

Індексація зарплати працівників за ЄТС

Постановою КМУ від 28.12.16 р. № 1037 «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» було внесено зміни до примітки 1 до додатка 1 до постанови КМУ від 30.08.02 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (далі – Постанова № 1298).

Цими змінами було передбачено, що посадові оклади (тарифні ставки, ставки зарплати) з 1 січня 2017 року розраховуються виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го т. р., встановленого в розмірі ПМ для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Отже, з 1 січня 2019 року посадові оклади (тарифні ставки) підвищено виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го т. р., який становить 1 921 грн. Розглянемо на умовних прикладах, чи збережуть такі працівники право на індексацію в січні 2019 року.

Приклад 1

Працівнику бюджетної сфери (1-й т. р. за ЄТС) посадовий оклад у січні 2019 року підвищено з 1 762 грн. до 1 921 грн., тобто на 159 грн. Сума індексації, що має виплачуватись у цьому місяці, становить 138,31 грн. (1 921 грн. х 7,2 : 100).

Оскільки сума підвищення посадового окладу перевищила суму індексації, сума індексації не нараховується. Отже, працівник 1-го т. р. у січні 2019 року має отримати таку зарплату:

$$1\,921 \text{ грн.} + 2\,252 \text{ грн.} = 4\,173 \text{ грн.},$$

де 2 252 грн. – доплата до МЗП, яка дорівнює 4 173 грн. з 01.01.19 рр..

Приклад 2

У працівника бюджетної сфери (2-й т. р. за ЄТС) посадовий оклад у січні 2019 року підвищився з 1 921 грн. до 2 094 грн., або на 173 грн. Сума індексації, що має виплачуватись у цьому місяці, становить 138,31 грн. (1 921 грн. х 7,2 : 100). Сума підвищення посадового окладу перевищила суму індексації, тому сума індексації не нараховується.

Отже, заробітна плата працівника 2-го т. р. у січні 2019 року становитиме:

$$2\,094 \text{ грн.} + 2\,079 \text{ грн.} = 4\,173 \text{ грн.},$$

де 2 079 грн. – доплата до МЗП, яка з 01.01.19 р. дорівнює 4 173 грн.

Решті працівників, оплата праці яких здійснюється за ЄТС, сума індексації також не нараховується. Отже, січень 2019 року приймається за 1

або 100 % («базовий» місяць) і обчислення ІСЦ для проведення подальшої індексації розпочинається з лютого 2019 року, поки не буде перевищено поріг індексації 103 %.

Індексація зарплати голів місцевих держадміністрацій та їх заступників

Із 04.10.18 р. набрала чинності постанова КМУ від 12.09.18 р. № 784, якою внесено зміни до постанови КМУ від 20.04.16 р. № 304, зокрема підвищено посадові оклади голів місцевих держадміністрацій та їх заступників.

Відповідно до п. 5 Порядку № 1078 у разі підвищення тарифних ставок (окладів) значення ІСЦ у місяці, в якому відбувається підвищення, приймається за 1 або 100 %. Обчислення ІСЦ для проведення подальшої індексації здійснюється з місяця, що настає за місяцем підвищення грошових доходів. Оскільки посадові оклади голів місцевих держадміністрацій підвищено в жовтні 2018 року, то цей місяць вважається «базовим».

З наступного місяця, тобто з листопада 2018 року, почалося обчислення ІСЦ для проведення подальшої індексації. Право на індексацію настане, коли ІСЦ, розрахований наростаючим підсумком, перевищить поріг індексації (103 %).

Робітники, зайняті обслуговуванням органів держлади і місцевого самоврядування

У п. 1 наказу Мінпраці від 02.10.96 р. № 77 зазначено, що розміри місячних окладів (тарифних ставок), вказаних у додатках 1–3 до цього наказу, змінюються в установленому порядку пропорційно до підвищення посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го тарифного розряду згідно із приміткою 1 додатка 1 до Постанови № 1298.

Оскільки посадовий оклад працівника 1-го тарифного розряду з 01.01.19 р. становить 1 921 грн., то відповідно й оклади «обслуговуючих» робітників з 01.01.19 р. також підвищено.

Отже, січень 2019 року вважається для робітників «базовим» для проведення індексації зарплати.

Обчислення ІСЦ для проведення подальшої індексації розпочнеться з лютого 2019 року поки не буде перевищено поріг 103 %.

Індексація стипендій

Востаннє розміри академічних та соціальних стипендій підвищувались у листопаді 2017 року згідно з постановою КМУ від 01.11.17 р. № 918.

Отже, листопад 2017 року вважається «базовим» місяцем для проведення індексації стипендій. Із грудня 2017 року почався розрахунок ІСЦ для проведення подальшої індексації (п. 5 Порядку № 1078).

Право на індексацію стипендій, як академічних, так і соціальних, настало у квітні 2018 року на індекс 3,4 %. На цей самий індекс індексували розмір стипендії за травень – жовтень 2018 року.

У листопаді – грудні 2018 року індекс для проведення індексації стипендій становив 6,6 %, у січні 2019 року – 9,9 % (за умови, що стипендіат з листопада 2017 року не втрачав права на стипендію).

Приклад 3

Студенту ЗВО з листопада 2017 року розмір стипендії підвищено до 490 грн., і, відповідно, цей місяць став «базовим». З вересня 2017 року студент не втрачав права на стипендію.

Отже, у січні 2019 року стипендію студента слід індексувати на 9,9 %. Сума індексації становитиме 48,51 грн. (490 грн. x 9,9 %).

Приклад 4

Студента ЗВО з числа дітей-сиріт зараховано на навчання у вересні 2017 року, та йому призначено соціальну стипендію. З листопада 2017 року розмір стипендії підвищено до 2 360 грн., тому цей місяць став «базовим». З вересня 2017 року студент не втрачав права на стипендію.

У січні 2019 року стипендія індексується на 9,9 %. Сума індексації становить 190,18 грн. (2 360 грн. x 9,9 %). Нагадаємо, що стипендії індексуються в межах ПМ для працездатних осіб (з 01.01.19 р. – 1 921 грн.).